

Autorius: Ieva

Autorius: Marta

SUSISIEKITE

 "Jūsu paramos" fondas

 @tavsatbalsts.lv

 www.tavsatbalsts.lv

Projekts finansuojamas pagal "Erasmus+" programą, kurią remia Europos Sąjunga. Tačiau išsakyti požiūriai ir nuomonės priklauso tik autoriams ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Jaunimo tarptautinių programų agentūros (JTAP) požiūrį ir nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei JPAI negali būti už jas atsakingos.

Autorius: Marta

Autorius: Monta

KAS YRA FOTOAPTARIMO METODAS?

APIE METODĄ

Šiame projekte naudojamas fotografinis metodas (anglų kalba – photovoice).¹ Tai vienas iš dalyvaujamojo tyrimo metodų, skirtų socialiniams pokyčiams. Dalyvaujamas metodas reiškia, kad tyrimas atliekamas glaudžiai bendradarbiaujant tyrėjams ir tyrimo dalyviams, kartu mokantis ir dalyvaujant žinių kūrimo procese, taip pat stiprinant tyrimo dalyvių gebėjimus atstovauti savo poreikiams ir teisėms.² Nors paprastai manoma, kad tyrėjai užduoda klausimus, nustato duomenis ir jų interpretaciją, o dalyviai jiems teikia informaciją, taikant dalyvaujamuosius metodus dalyviai įtraukiami į tyrimo temos formulavimą, duomenų rinkimo ir analizės procesą bei ataskaitos rengimą. Dalyviai dar vadinami bendramoksliais.

Taikant fotografinį metodą, dalyvių patirtis fiksuojama fotografuojant. Metodas lengvai pritaikomas prie socialinės grupės ar bendruomenės poreikių,³ todėl vienos metodikos nėra. Paprastai tyrimą, atliekamą taikant šį metodą, sudaro 5 etapai:

- 1 Susitikimas, kurio metu tyrėjai paaiškina apie fotografinį metodą ir tyrimo etiką,
- 2 fotografavimas,
- 3 fotografijų aptarimas individualiai arba grupinėje diskusijoje,
- 4 nuotraukų apdorojimas,
- 5 parodos, tyrimų ataskaitos ir kita veikla, kuria siekiama skatinti socialinius pokyčius.

Šis metodas pasižymi šiais privalumais: jis gali skatinti dalyvių savarankiškumą ir autoritetą, suteikti daugiau niuansų ir turtingesnių duomenų, suteikti dalyviams laiko susipažinti ir užmegzti santykius su tyrėjais, o dalyvavimas tyrime gali

būti maloniu ir net įdomiu, nes fotografija daugeliui yra pažįstama.⁴

Nuotraukose galima analizuoti materialius objektus, pavyzdžiui, miesto aplinką, su ja susijusias vertybes ir normas, taip pat jomis galima išreikšti emocijas ir patirtį, kurią sunku išreikšti žodžiais.⁵ Svarbu tai, kad fotografinį metodą galima taikyti dirbant su socialiai pažeidžiamomis ar nepalankioje padėtyje esančiomis bendruomenėmis ir grupėmis, įskaitant jaunimą,⁶ kurių nuomonės dažnai nepastebimos formuojant politiką.

Tačiau yra ir trūkumų: metodas reikalauja daug laiko ir dėl kasdinių pareigų ar kitų gyvenimo aplinkybių gali riboti dalyvių galimybes ilgą laiką aktyviai dalyvauti tyrime.⁷ Kadangi nuotraukose gali būti matomi ir kiti asmenys, kyla iššūkis gerbti žmonių anonimiškumą ir kitus etinius aspektus.

APIE PROJEKTĄ

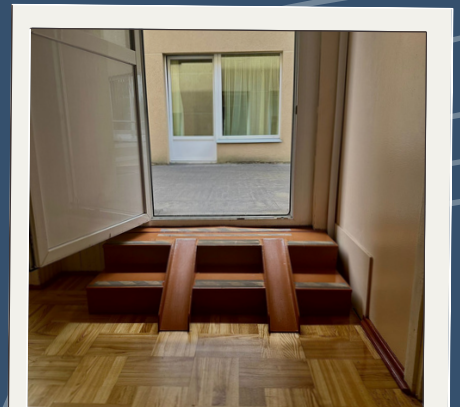
"Be ribų" - tai Latvijos fondo "Fonds "Tavs Atbalsts"" ir Lietuvos taikomosios antropologijos organizacijos "Anthropos" projektas, kuriame dalyvauja jauni žmonės su fizine negalia. Projekto tikslas išsiaiškinti, kaip jaučiasi jauni žmonės su fizine negalia Latvijoje ir Lietuvoje, kokie yra jų tikrieji poreikiai, ir nustatyti stereotipus, kurie trukdo jiems integruotis į visuomenę.

Projekto dalyviai kartu su antropologų komanda tapo bendramoksliais, tyrinėjančiais savo pačių patirtį taikant fotografinį metodą. Padarytos ir

tknygelėje pateiktos nuotraukos atspindi kasdienį jaunųjų žmonių gyvenimą, iššūkius ar vietas, kurios daro įtaką jų gyvenimui. Nuotraukos kartu su jų pasakojimais ir tyrimo diskusijose išsakytais apmąstymais buvo eksponuojamos keliuose Latvijos miestuose.

Rezultatai rodo, kad jaunųjų žmonių su negalia patirtys nebūtinai yra vienodos, net jei iššūkiai, su kuriais jie susiduria, yra panašūs. Tyrimo dalyvių patiriama diskriminacija retai būna atvira ar tiesioginė, o veikiau kažkas, ką jie laiko neišvengiamu, pavyzdžiui, investicijų į prieinamą infrastruktūrą trūkumas. Tačiau bendramoksliai rodo nepaprastą atsparumą sunkumams ir gebėjimą kritiškai ir realistiškai vertinti tyrimų duomenis.

Šis projektas parodo, kaip galima įtraukti jaunimą su negalia į visuomenės švietimo procesą ir koks svarbus yra jų vaidmuo šiame procese. Projektas taip pat stiprina dalyvaujančio jaunimo igūdžius ir skatina jų motyvaciją ateityje aktyviai dalyvauti demokratinuose procesuose.

Autorius: Markuss

¹ Vinogradova, 2023

² Anderson et al., 2023

³ Ibid.

⁴ Ibid.

⁵ Vinogradova, 2023

⁶ Anderson et al., 2023

⁷ Ibid.